

DOBOZI ESZTER

Képek és képzetek

DOBOZI ESZTER (1956) Kecskemét

EZ VOLNA HÁT...?

Ez volna hát a tenger? Váltogatva
a kéket a zölddel, keverve itt-ott
a szürkét mindezekkel? Rozsdabarna
foltokat ejtett rajt' a szenny, hol ingott
pár vén karavella, ősrégi sajka
nekiszabadultan a víznek? Így volt.
Szinte láttam is álmaimba fúltan.
S levél csupán! Enyészik, mint a múltam.

CSATANGOLÁSAINK

Árnyékunkat csatangolásainkból
őrzi még a gép, egy-egy kósza képünk.
Harsány zöldekre rávetülve ingón
meg-megindul, ahogy kettőzve lépünk,
e kettős alakzat – tapadva bízón,
mint rész a részhez. Mi el sosem évül,
abból kell minékünk újjászülni:
iker az ikerben áttükröződni.

A GLÓBUSZÉ A VIRRADAT

Gombasapka s a tönkje volna? Most a
gombafelhő apokalipszisére
ne is merészelj célozni! Ki ontja
bíborát itt? A Nap? A Glóbuszé e
virradat? A részvét ott van a forma
ékességében is. Innen kilépve
s más világba át: a széttárt karoknak
rajzában Ő függeszkedik bizonytal.

A TÁJBA LEHELVE

*Polyák Feri köszöntsd nevembe,
keze alatt a szép csodák
öltöznek fa-redőzetekbe,
faragott-véssett bibliák.
(Weöres Sándor)*

Csodáltam én ezt már André Bretonnál –
madár röpte s egy asszony háta íve
ahogy összevillan. Parasztmadonnák
ruharáncában most ugyanez ihlet
meg mestert – álmodón farönkbe formát.
Egy-egy vésőnyom, mint versnek a ríme,
időn kívülien éppúgy fölizzik.
S majd itt áll a tájba lehelve mindig.

AKÁR A KASBAN NAPOS CSIBÉK

Fészekformán az ujjak összezártan
és enyhén behajlítva percekben.
Asszonyi kéz ez itt? Valaki másnak...?
Azé, kit esdve kérsz, hogy rádtekintsen?
E tenyérszíri völgyben: sorsvonalában,
mint térképen, rajzolódik ki minden.
S benne mi rejtőzik? Akár a kasban
napos csibék? Átváltozóban angyal?

PÁSZTOR

Ahogy szorítja, s egybenő a bottal,
ahogy az ujjak összepréselődnek,
oly megejtő, s ismerős innen-onnan
a kéz, amely az eltévelyedőnek
oltalom s intelem, míg vándorolnak:
pásztor és a nyája. Nagyobb erővel
ki bírja itt a másikat le? Őrzők?
A karámok foglyai? Vagy az őszök?

TAPÉTAMINTÁS FÁK KÖZÖTT

Tapétamintás fák között a kertet
járni, a zuzmólepte derekának
nekidőlni, s végig maradni veszteg,
féregmód kúszni, bújni bogarakkal
a kéreg alá, ahogy áttelelnék
éveket élődik, más láthatatlan
apró lények, így lenni tetszhalottként...
Milyen volna, mondd, e visszafogott lét?

KIJÁRAT?

Ahogy a föld alá szorult – osonva,
fúródva tárnákról tárnákra –, mindig
a kijáratot kerested. Goromba
évek vittek egyre fentebbi szintig,
hegyet vajúdva jutottál oromra,
s egyszerre vágnál bent is lenni, kint is.
S most hogy dereng az út a lombokon túl?
Ne még! – jajongsz. – Ne hívj Magadhoz orvul!

TÁVOLBA LÁTÓ

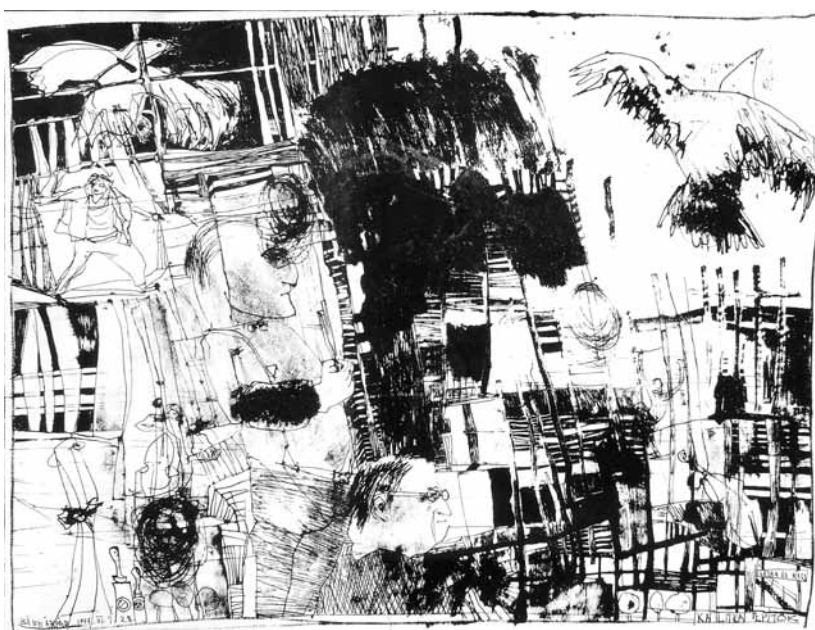
A semmi talajtalansága, az űr,
távolba látó szemeddel ha nézed.
Most száll alá valakiért a valkúr.
Penge villan. Tűz ég. Micsoda éjjel!
Akié az élet, óvatosan tűr,
mint gombák, zuzmótelepek a résben.
Föllélegzésedhez, nem a halálhoz
méred időd. Hatalmas bár, ki átkoz.

CSAK A VIRÁGZÁS

Kit száradt hajtások indítanak meg,
életre istápol mindent, mi korhad.
Ez az ösztöke, ez sürget a majdnem
szemétre valóból kicsalni borzas
burjánzásokat; ősgyep, ásatag kert,
ahogy kiküzdí magából a voltak
helyén a húsos levelet a gazból...
Csak a virágzás, méh dongása tartson.

KI MONDJA EL?

Mert nem elég a látvány és a kép ma.
A látható s a világ közti hálón
mi csusszan át? A tárgyak túlfelén, ha
nézed az éleket, ki szól kiáltón
hozzád, s az égre most mit ír a kréta?
Ellenfényben a cserszömörce lángol:
mint a veszthelyről kiszabadulván,
ilyen volna, ha szavakat vajúdnál.

BÉNYI ÁRPÁD, Kalitkacépitők, 1977